

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/20/2014
Identifikačné číslo spisu:	2012200442
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2012200442.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: F. P., nar.: XX.XX.XXXX, občan Slovenskej republiky, s adresou H. č. XXXX/XX, XXX XX R. E., zast.: TÓGEL SIKORA & TL, s.r.o., advokátskou spoločnosťou so sídlom Záborského č. 19, 831 03 Bratislava, IČO: 36 799 254, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Želova č. 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. októbra 2013 č. k. 20S/30/2012-22, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 29. októbra 2013 č. k. 20S/30/2012-22 r u š í a v e c m u v r a c í a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. : PV 201/06205/2008/R zo dňa 22.06.2012 (viď administratívny spis - ďalej na účely rozsudku „napadnuté rozhodnutie“) predseda žalovaného ako oprávnený správny orgán v zmysle § 23 ods. 1 písm. e) a postupom podľa § 77 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 581/2004 Z. z.“) v spojení s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok“) zmenil v zmysle § 59 ods. 2 Správneho poriadku platobný výmer Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Trnava č.: PV 201/06205/2008 z 23.01.2009 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) tak, že

I. žalobca je povinný zaplatiť zdravotnej poisťovni Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., Mamateyova č. 17, 850 05 Bratislava, IČO: 35937874, pobočka Dunajská Streda poplatok z omeškania vo výške 0,2%:

- podľa ustanovenia § 16 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. za obdobie 08.03.2004 - 31.12.2004 v sume 354,91 €,

- podľa ustanovenia § 16 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. za obdobie 01.01.1995 - 24.02.1995, 04.12.1999 - 31.12.2001, 01.03.2002 - 07.03.2004 v sume 3 206,50 €,

- podľa ustanovenia § 31 ods. 2 Správneho poriadku trovy konania v sume 35,61 Eur.

II. Tiež uviedol, na ktorý účet a v akej lehote je povinný žalobca zaplatiť poplatok z omeškania v sume 3.561,41 € ako aj trovy konania v sume 35,61 €.

III. Ďalej vyhlásil, že napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu nahrádza prvostupňové rozhodnutie.

Podľa § 23 ods. 1 písm. e) zák. č. 581/2004 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávanú vec predseda úradu rozhoduje o rozkladoch proti rozhodnutiam úradu vydaným v prvom stupni, a to na návrh ním ustanovenej poradnej komisie.

Podľa § 77 ods. 1 zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení na konanie a rozhodovanie úradu sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 85h ods. 1 zák. č. 273/1994 Z. z. v hore uvedenom znení zdravotná poisťovňa uplatňuje na úrade nárok na dlžné poistné, nárok na poplatok z omeškania z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2004.

2. Vo svojom rozhodnutí žalovaný uviedol, že prvostupňový orgán na základe Návrhu na vydanie rozhodnutia platobným výmerom z titulu pohľadávky na poistnom na zdravotné poistenie č. 0802022805 hore uvedenej zdravotnej poisťovne rozhodol tak, že žalobca je povinný zaplatiť na účet zdravotnej poisťovne v zmysle ustanovení § 16 ods. 2 a 3 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej na účely uznesenia len „zák. č. 273/1994 Z. z.“) poplatok z omeškania vo výške 0,2 %, a to

- za obdobie 15.03.2004 - 31.12.2004 v sume 354,94 €,

- za obdobie 01.01.1995 - 24.02.1995, ďalej 04.12.1999 - 31.12.2001 ako aj 01.03.2002 - 14.03.2004 v sume 3.206,49 €,

a ďalej trovy vo vyčíslenej sume 35,61 €.

3. Z pripojeného administratívneho spisu ďalej vyplynulo, že žalovaný konal nielen so žalobcom ale aj s uvedenou zdravotnou poisťovňou.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

4. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu na Krajský súd v Trnave žalobu zo dňa 03.09.2012.

5. V žalobe namietal, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti poukazoval na článok 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

6. Žalovaný vo svojom vyjadrení navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Uvádzal, že jeho právomoc vydávať platobné výmery na pohľadávky vzniknuté podľa zákona č. 273/1994 Z. z. účinného do 31.12.2004 vyplýva z reformy verejného zdravotného poistenia uskutočnenej zákonmi č. 580/2004 Z. z. a č. 581/2004 Z. z.

Účinnosťou novej právnej úpravy boli zdravotným poisťovňám odňaté právomoci pri vymáhaní poistného na zdravotné poistenie, poplatkov z omeškania, pokút a pod., zdravotné poisťovne stratili postavenie orgánu verejnej správy oprávneného rozhodovať o právach a povinnostiach poistencov zdravotného poistenia a tieto právomoci boli v celom rozsahu prevedené na žalovaného.

B)

7. Krajský súd v Trnave ako súd prvého stupňa prejednal vec podľa § 250f ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania, oboznámil sa s celým obsahom spisového materiálu vrátane súvisiacich administratívnych

spisov správnych orgánov a dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby a ako takú ju zamietol.

8. Najmä v súlade so žalobcom krajský súd v rozsudku pripustil, že ustanovenie § 18 zák. č. 581/2004 Z. z. rozhodovanie o poplatkoch z omeškania do pôsobnosti prvostupňového orgánu nezveruje.

Takáto právomoc však podľa krajského súdu vyplýva z ustanovenia § 77a zák. č. 581/2004 Z. z. upravujúceho osobitné konanie, podľa ktorého sa na rozhodovanie o pohľadávkach z verejného zdravotného poistenia vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, a to vrátane rozhodovania o pohľadávkach na poistnom a poplatkoch z omeškania, ktoré bol platiteľ poistného povinný uhradiť podľa predpisov účinných do 31.12.2004. Ustanovenie upravuje spôsob rozhodovania Úradu o pohľadávke - platobným výmerom, ako aj spôsob jej uplatnenia zdravotnou poisťovňou, ktorý podľa zistenia súdu bol v danom prípade dodržaný.

9. O návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia krajský súd uznesením č. k. 20S/30/2012-15 z 12.10.2012 rozhodol tak, že odklad povolil.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

A)

10. Svoje odvolanie zo dňa 02.01.2014 (č. l. 25) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca prostredníctvom právneho zástupcu odôvodnil tým, že

- rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

11. Prostredníctvom svojej odvolacej argumentácie tiež žalobca s poukazom na absenciu účasti zdravotnej poisťovne zdôraznil, že nedisponuje presnou informáciou, kedy Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. doručila žalovanému svoj návrh na vydanie platobného výmeru, avšak vyjadril svoju domnienku, že sa tak mohlo stať ešte v roku 2008.

12. Záverom žalobca navrhol, aby odvolací súd v súlade s § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie s uložením povinnosti nahradiť žalobcovi trovy konania.

B)

13. Prostredníctvom svojho písomného stanoviska z 18.02.2014 (č. l. 30) k odvolaniu žalobcu žalovaný zdôraznil, že sa stotožňuje s rozsudkom krajského súdu a súčasne sa pridrižiava svojho vyjadrenia zo dňa 14.09.2012 v plnom rozsahu ako aj odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

14. Záverom navrhol, aby konajúci súd napadnutý rozsudok krajského súdu v plnom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“).

Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, a po vykonaní neverejnej porady senátu dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) k záveru, že rozsudok krajského súdu je založený na procesných vadách, a z uvedeného dôvodu ho postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

16. Ako už Najvyšší súd vyššie uviedol (viď body č. 2 a 3), účastníkmi pôvodného správneho konania o vydanie platobného výmeru nebol iba žalobca, ale aj subjekt označený ako Všeobecná zdravotná poisťovňa, pobočka Čadca (viď rozdeľovník pripojený k napadnutému rozhodnutiu - č. l. 11), ktorej sa

spor medzi žalovaným a žalobcom priamo dotýka v jej právach na finančnú úhradu zameškanej platby poistného - viď nižšie uvedené ustanovenia § 77a zák. č. 581/2004 Z. z.

Preto aj správne žalovaný na obidvoch stupňoch s touto osobou ako s účastníkom konania konal.

Podľa § 77a ods. 1 zák. č. 581/2004 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávanú vec na konanie a rozhodovanie o pohľadávkach z verejného zdravotného poistenia sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 77a ods. 3 zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení nárok na pohľadávky podľa odsekov 1 a 2 môže zdravotná poisťovňa uplatniť podaním návrhu na vydanie platobného výmeru na úrade. Podanie je možné vykonať písomnou alebo elektronickou formou. Spôsob a náležitosti elektronickej formy podania určí úrad.

Podľa § 77a ods. 4 veta prvá zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení konanie sa začína na návrh zdravotnej poisťovne.

Podľa § 77a ods. 7 zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení platobný výmer sa doručuje všetkým účastníkom konania. Zdravotnej poisťovni sa doručuje platobný výmer v dvoch vyhotoveniach. Na doručovanie sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu.

17. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej judikatúry (najmä uznesenia sp. zn. 1Sžr 72/2012 z 13.11.2012, resp. sp. zn. 1Sžso 15/2014 z 15.07.2015) zdôraznil, že na základe teleologického výkladu nižšie uvedeného ustanovenia § 250 ods. 1 O.s.p. je nepochybné, že vôľou zákonodarcu bolo v preskúmvacom súdnom konaní podľa Druhej hlavy Piatej časti O.s.p. zabezpečiť takú ochranu účastníkovi správneho konania, u ktorého práv a povinností nie je možné s istotou potvrdiť, že nebudú zrušením správneho rozhodnutia dotknuté, že týchto účastníkov priberie do konania aj bez návrhu.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

18. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa v danej veci nepostupoval v intenciách citovaného zákonného ustanovenia, pretože z administratívneho spisu žalovaného jednoznačne vyplýva skutočnosť, že hoci odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného podal len žalobca, účastníkom správneho konania bol aj ďalší subjekt, tak ako to vyplýva z administratívneho spisu, a hoci táto osoba prvostupňové rozhodnutie nenapadla odvolaním a ani sa nedomáhala prieskumu správneho rozhodnutia súdnou žalobou, bola jednoznačne účastníkom správneho konania, ktorej práva by prípadným zrušením preskúmvaného správneho rozhodnutia nepochybne mohli byť dotknuté (viď aj definícia účastníctva v zmysle § 14 Správneho poriadku v spojení s § 77a zák. č. 581/2004 Z. z.).

19. Krajský súd sa mal preto zaoberať okruhom všetkých účastníkov (s ktorými správne orgány konali a ktorým aj doručovali preskúmvané rozhodnutia), mal ďalej postupovať v intenciách vyššie citovaného zákonného ustanovenia a zabezpečiť im minimálnu vedomosť o tom, že súdny prieskum začal, ako prebieha a s akým právnym dopadom aj pre iného účastníka skončil.

Inak by od počiatku a vopred signalizoval, že hodlá za akýchkoľvek procesných zistení rozhodnúť tak, že napadnuté rozhodnutie nezruší, čo je však v rozpore so zásadou neustrannosti výkonu súdnej moci.

20. Potom pokiaľ krajský súd nekonal so všetkými účastníkmi konania, svojím postupom odňal právo na súdny proces tomuto účastníkovi, ktorí ním bol aj v správnom konaní a ktorý právo byť účastníkom preskúmvacieho konania zaručuje zákon v § 250 ods. 1 O.s.p., a teda mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

21. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V.

22. Vzhľadom na hore uvedené Najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa §

250ja ods. 3 posledná veta v spojení s § 221 O.s.p. z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p.

23. Odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenie súdu prvého stupňa vecou samou nezaoberal. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude rozhodnúť o príbratí do preskúmvacieho konania účastníka konania v zmysle § 250 ods. 1 O.s.p. a v ďalšom konaní sa riadiť právnymi názormi odvolacieho súdu vyslovenými v hore citovaných rozhodnutiach ako aj zväžiť dôvodnosť ďalšej argumentácie žalobcu s dopĺňujúcim obsahom.

24. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 bude povinnosťou súdu prvého stupňa rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci.

25. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalovaného Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).